

URZĄD MIASTA BIAŁOGARD BIURO RADY MIEJSKIEJ	
wzrost 2019.09.07	zobowiązanie -
Nr sprawy	BR.0006.13.2019

PROJEKT C

**UCHWAŁA NR/...../2019
RADY MIEJSKIEJ BIAŁOGARDU**

z dnia 2019 r.

**w sprawie miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii
na lata 2019 - 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571 i 1696) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 i 1655) Rada Miejska Białogardu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 – 2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr IV/18/2018 Rady Miejskiej Białogardu z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii na lata 2019-2022.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ
Emilia Bury
mgr Emilia Bury

RADCA PRAWNY

Walerian Winiakowski
KC 258

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie Miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii na lata 2019 - 2022

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 i 1655) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy obejmujących między innymi pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną, pomoc psychospołeczną i prawną, wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Powyższe zadania zawarte zostały w Miejskim programie przeciwdziałania narkomanii, a program zgodnie z przedmiotową ustawą uchwalany jest przez radę gminy.

Na podstawie art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730), środki finansowe na realizację Miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ich wysokość zostanie określona w projekcie uchwały budżetowej na 2019 r.

Zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Szczecinie niniejszy program został doprecyzowany o zapisy dot. wdrażania programów profilaktycznych o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych programów rekomendowanych, zgodnie z zadaniami służącymi realizacji celu operacyjnego określonego w Programie Zdrowia oraz ujęcie zapisów dotyczących aktualnej diagnozy w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących, na podstawie art. 10 ust. 2a i 2b ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W programie określono również precyzyjne cele, spodziewane rezultaty ich realizacji i mierniki osiągania wyznaczonych celów, dających podstawy do oceny skuteczności ich realizacji.

Aleksandra Polusowa

Załącznik do uchwały Nr/...../2019
Rady Miejskiej Białogardu
z dnia września 2019 r.

I. Wstęp 3
II. Podstawa prawna 4
III. Podstawowe pojęcia 5
IV. Procedura kierowania na przymusowe leczenie odwykowe 8
V. Zjawisko narkomanii na terenie Miasta Białogard 9
VI. Zasady i kierunki działań 14
VII. Cele i kierunki działań 17
VIII. Zadania programowe 18
IX. Koordynowanie i kontrolowanie 20

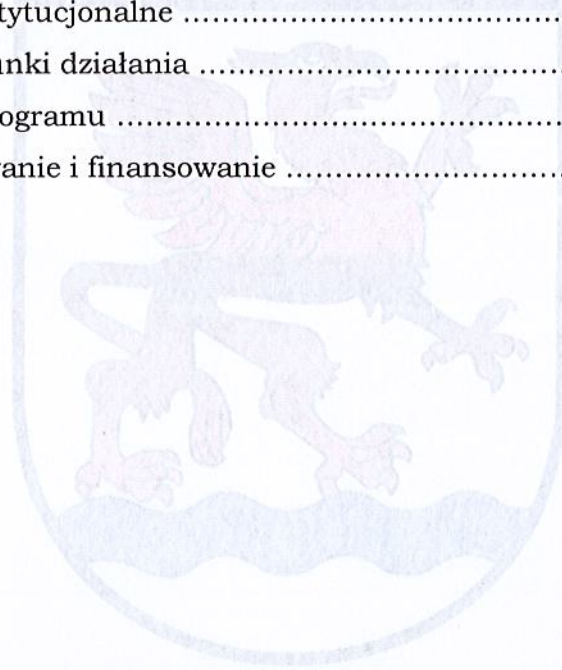

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2019 - 2022**

Białogard, września 2019 r.

Spis treści:

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa prawna	4
III.	Podstawowe pojęcia	5
IV.	Procedura kierowania na przymusowe leczenie odwykowe	8
V.	Zjawisko narkomanii na terenie Miasta Białogard	9
VI.	Zasoby instytucjonalne	14
VII.	Cele i kierunki działania	17
VIII.	Zadania programu	18
IX.	Koordinowanie i finansowanie	20

MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2019 – 2022

Białogard, dnia 11 września 2019 r.

I. Wstęp

W myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 852), podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia, który zakłada następujący cel ogólny: *ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.*

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii określa zadania własne gminy, dla realizacji których ustala się program przeciwdziałania narkomanii. Zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności wychowawczej, informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących;
- 5) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 6) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Problem nadużywania substancji uzależniających jest o tyle poważny, że większość osób, które ich używają nie leczy się, a nawet nie zdaje sobie sprawy z tego, jak poważne ma problemy ze zdrowiem. Uzależnienie od substancji

psychoaktywnych rodzi szereg problemów zdrowotnych dla człowieka. Mogą być to między innymi śmiertelne zatrucia (przedawkowania), ostre i przewlekłe zaburzenia psychiczne, zaburzenia funkcjonowania poszczególnych narządów lub całego organizmu. Wszystko to prowadzi do obniżenia jakości życia i jego skrócenia. Uzależnienia są przyczyną niebagatelnych szkód społecznych. Na poziomie funkcjonowania rodziny prowadzą do poważnych problemów natury emocjonalnej i ekonomicznej. Na poziomie społeczeństw prowadzą do rosnących kosztów opieki medycznej, powiększania się grupy osób chorych i niepełnosprawnych. Około 50% wszystkich samobójstw popełnianych jest pod wpływem substancji psychoaktywnych, a do więcej niż połowy śmiertelnych wypadków drogowych przyczynia się osłabienie zdolności motorycznych kierowców z powodu alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. Rozprzestrzenianie się chorób przenoszonych przez krew, wśród nich HIV/AIDS i wirusowego zapalenia wątroby jest w dużej mierze skutkiem używania narkotyków drogą dożylną.

Jak widać, zjawisko używania narkotyków przez poszczególne jednostki ma z reguły także określone negatywne konsekwencje dla ich najbliższego otoczenia oraz zakłóca prawidłowe funkcjonowanie całego społeczeństwa rodząc dlań szereg szkód i kosztów. Dlatego też używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną¹.

II. Podstawa prawna

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852),
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244, z 2019 r. poz. 730),
- 3) ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690),
- 4) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z 2019 r. poz. 730),

¹ <http://www.narkomania.org.pl/informacje-o-narkotykach/konsekwencje-uzywania-narkotykow>

- 5) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 -2020 (Dz. U. poz. 1492).

III. Podstawowe pojęcia

Narkotyk, substancja psychoaktywna, środek odurzający, używka – to określenia o podobnym znaczeniu stosowane wymiennie w języku potocznym. W medycynie, psychologii aktualnie obowiązującym nazewnictwem jest substancja psychoaktywna. W medycynie „narkotykami” określa się te substancje psychoaktywne, które działają m.in. przeciwbólowo poprzez określone receptory mózgowo (opiodowe). Z kolei pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa "narcos" co oznacza odurzenie, senność, uśpienie.

Substancje psychoaktywne:

- wpływają na centralny układ nerwowy;
- przyjmowane są w celu doznania przyjemności, zmiany świadomości, uzyskania określonego nastoju, przeżycia ekstremalnych doznań;
- wpływają na organizm człowieka powodując w różnym stopniu zmiany psychiczne (np. euforię, zmieniony odbiór rzeczywistości, iluzje, omamy, zaburzenia pamięci) oraz fizyczne (np. wzrost ciśnienia krwi, przyspieszenie tętna, pobudzenie);
- przewlekłe przyjmowane mogą prowadzić do uzależnienia, które często nazywane też jest narkomanią czy toksykomanią;
- mają pochodzenie naturalne lub syntetyczne.

W Polsce obowiązuje podział substancji psychoaktywnych na trzy główne grupy:

- 1) alkohol, opiaty, leki uspokajające i nasenne (działające głównie rozluźniająco, uspokajająco, nasennie);
- 2) kanabinole i inne substancje halucynogenne, lotne rozpuszczalniki (działające głównie euforycznie, powodujące omamy, urojenia);
- 3) kokaina i inne substancje stymulujące, nikotyna (działające pobudzająco, podwyższające nastrój)².

Uzależnienie jest to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji

² <http://www.kbpn.gov.pl/portal?id=112184>

psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby

Uzależnienie prowadzi do powstania wielu szkód, między innymi:

- somatycznych,
- psychicznych,
- społecznych.

Uzależnienie często kończy się śmiercią z powodu następstw zdrowotnych.

Współczesne kierunki leczenia uzależnienia to:

- programy tzw. drug free - nastawione na zaprzestanie przyjmowania substancji psychoaktywnych i powrót do życia zgodnego z przyjętymi w danej kulturze normami; podstawową metodą leczenia są oddziaływania psychoterapeutyczne; nie stosuje się farmakoterapii uzależnienia; leczenie może się odbywać zarówno w ośrodkach całodobowych, jak i dziennych czy ambulatoryjnych;
- leczenie farmakologiczne, w tym programy substytucyjne; leczenie w programach substytucyjnych polega na długoterminowym stosowaniu leków substytucyjnych (np. metadonu) w nadzorowanych programach medycznych; leczenie to nastawione jest na poprawę zdrowia pacjenta, ograniczenie przyjmowania substancji psychoaktywnych, ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych³.

Profilaktykę uzależnień określa się również jako zmniejszanie strat związanych z używaniem środków odurzających poprzez ograniczanie do minimum potencjalnych szkód, jakich mogą doznawać osoby używające substancji psychoaktywnych.

Poziomy profilaktyki:

- **profilaktyka pierwszorzędowa** adresowana jest do grupy niskiego ryzyka, czyli na przykład do całej społeczności szkolnej; działania podejmowane w jej ramach kierowane są do ludzi zdrowych i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego; mają na celu promocję zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zapobieganie lub zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych;

³ <http://www.kbpn.gov.pl/porta1?id=112213>

IV. Procedura kierowania na przymusowe leczenie odwykowe

1) osób uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych

Zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, leczenie osób uzależnionych od środków odurzających jest **dobrowolne**. Jeżeli osoba uzależniona od środków odurzających jest pełnoletnia, to nie można jej zmusić do leczenia, chyba że została ubezwłasnowolniona. W pewnych sytuacjach w stosunku do osób pełnoletnich można stosować ustawę o ochronie zdrowia psychicznego. W momencie, gdy osoba uzależniona wykazuje objawy zaburzeń psychicznych.

Gdzie złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub do właściwego Sądu Rejonowego.

Kto może złożyć wniosek?

Wniosek może złożyć: przedstawiciel ustawowy, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo, bądź osoby sprawujące nad daną osobą faktyczną opiekę. Może być on złożony z urzędu.

2) osób niepełnoletnich uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych

Przymusowemu leczeniu i rehabilitacji można poddać jedynie osobę, która nie ukończyła jeszcze 18 lat. Decyduje o tym sąd rodzinny i nieletnich.

Gdzie złożyć wniosek?

Wniosek należy złożyć do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, której wniosek dotyczy.

Kto może złożyć wniosek?

Wniosek o przymusowe leczenie może złożyć: przedstawiciel ustawowy, krewny w linii prostej, rodzeństwo, faktyczny opiekun, instytucja (z urzędu).

Jak długo trwa leczenie?

Czasu przymusowego i rehabilitacji nie określa się z góry, nie może on jednak być dłuższy niż dwa lata. Jeżeli osoba uzależniona ukończy 18 lat przed zakończeniem leczenia lub rehabilitacji, sąd rodzinny może je przedłużyć na czas niezbędny do osiągnięcia celu leczenia i rehabilitacji. Łącznie jednak czas ten nie może być dłuższy niż dwa lata.

IV. Procedura kierowania na przymusowe leczenie odwykowe

1) osób uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych

Zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, leczenie osób uzależnionych od środków odurzających jest **dobrowolne**. Jeżeli osoba uzależniona od środków odurzających jest pełnoletnia, to nie można jej zmusić do leczenia, chyba że została ubezwłasnowolniona. W pewnych sytuacjach w stosunku do osób pełnoletnich można stosować ustawę o ochronie zdrowia psychicznego. W momencie, gdy osoba uzależniona wykazuje objawy zaburzeń psychicznych.

Gdzie złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub do właściwego Sądu Rejonowego.

Kto może złożyć wniosek?

Wniosek może złożyć: przedstawiciel ustawowy, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo, bądź osoby sprawujące nad daną osobą faktyczną opiekę. Może być on złożony z urzędu.

2) osób niepełnoletnich uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych

Przymusowemu leczeniu i rehabilitacji można poddać jedynie osobę, która nie ukończyła jeszcze 18 lat. Decyduje o tym sąd rodzinny i nieletnich.

Gdzie złożyć wniosek?

Wniosek należy złożyć do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, której wniosek dotyczy.

Kto może złożyć wniosek?

Wniosek o przymusowe leczenie może złożyć: przedstawiciel ustawowy, krewny w linii prostej, rodzeństwo, faktyczny opiekun, instytucja (z urzędu).

Jak długo trwa leczenie?

Czasu przymusowego i rehabilitacji nie określa się z góry, nie może on jednak być dłuższy niż dwa lata. Jeżeli osoba uzależniona ukończy 18 lat przed zakończeniem leczenia lub rehabilitacji, sąd rodzinny może je przedłużyć na czas niezbędny do osiągnięcia celu leczenia i rehabilitacji. Łącznie jednak czas ten nie może być dłuższy niż dwa lata.

V. Zjawisko narkomanii na terenie Miasta Białogard

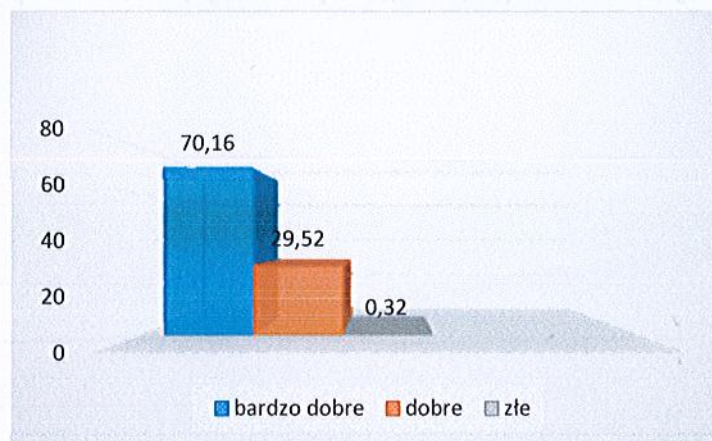
W badaniu przeprowadzonym w roku 2016 przez członków Zespołu doradczego ds. przeciwdziałania narkomanii łącznie wzięło udział 315 uczniów, z klas szóstych szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, w przedziale wiekowym 10 – 24 lata. Większość badanych stanowiły kobiety.

Badani wypełniali ankietę dotyczącą problemu narkomanii wśród mieszkańców miasta Białogard przy zachowaniu pełnej anonimowości. Ankietę przeprowadzili wychowawcy i pedagodzy.

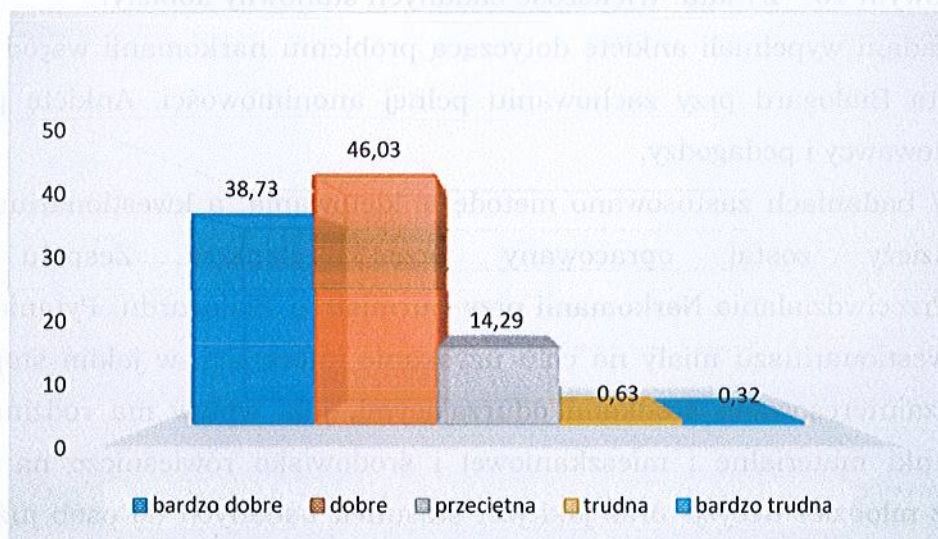
W badaniach zastosowano metodę ankietowania, a kwestionariusz ankiety dla młodzieży został opracowany przez członków Zespołu Doradczego ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Burmistrzu Białogardu. Pytania zastosowane w kwestionariuszu miały na celu uzyskanie informacji, w jakim stopniu młodzież jest zainteresowana środkami odurzającymi, jaki wpływ ma rodzina (również jej warunki materialne i mieszkaniowe) i środowisko rówieśnicze na podejmowane przez młodzież decyzje oraz jaki jest stosunek badanych do osób już używających środki odurzające. Badani dostarczyli również odpowiedzi w kwestii określenia przyczyn i stopnia rozpowszechnienia narkotyków wśród młodzieży Miasta Białogard.

Wnioski z przeprowadzonego badania wśród uczniów szkół podstawowych:

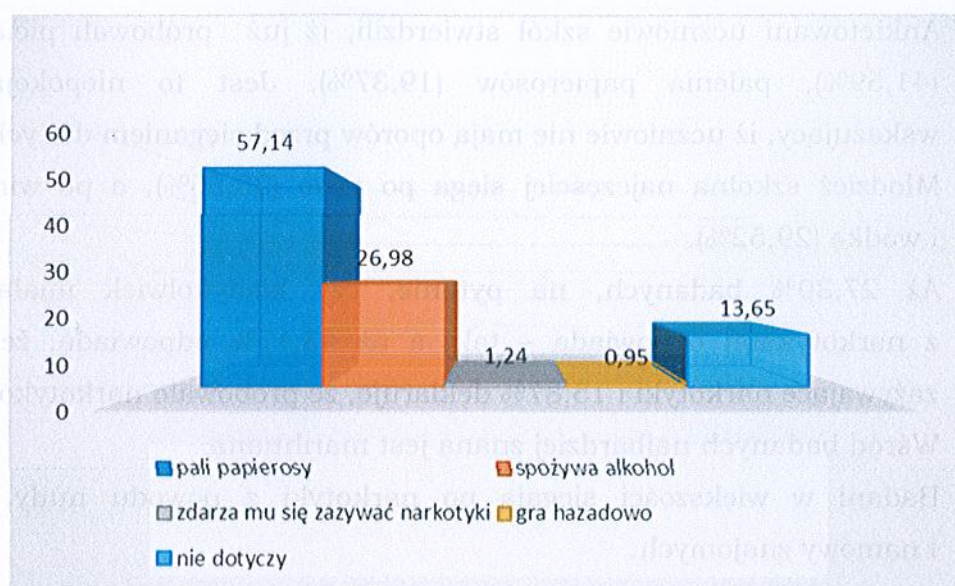
- ✓ W badaniu przeprowadzonym w szkołach wśród uczniów wzięło udział 120 uczniów szkół podstawowych, 30 uczniów gimnazjum oraz 165 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z czego 60,32% - kobiety, 39,68% - mężczyźni.
- ✓ Zdecydowana większość ocenia swoje warunki mieszkaniowe jako bardzo dobre i dobre, co stanowi łącznie 99,68%, a złe tylko 0,32%.

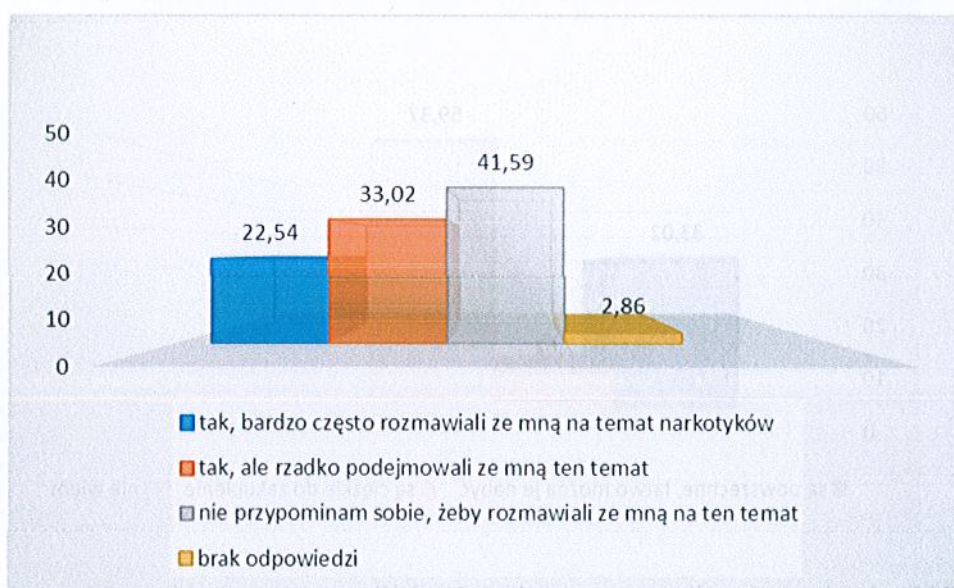
- ✓ 52,06% ankietowanych zamieszkuje w domkach jednorodzinnych, wielorodzinnych, 47,30% w bloku na osiedlu a 0,64 % w rodzinach zastępczych.
- ✓ Większość ocenia swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą i dobrą, a tylko 0,95% jako trudną i bardzo trudną.

- ✓ Ankietowani pochodzą w zdecydowanej większości z rodzin, w których oboje rodziców jest czynnych zawodowo i posiada wykształcenie zawodowe, średnie i wyższe.
- ✓ Rodzice wywierają silny wpływ na zachowanie swoich dzieci, które mogą liczyć na wsparcie z ich strony.
- ✓ W większości rodzin atmosfera jest życzliwa i ciepła, a mało jest takich, w których dochodzi do konfliktów.
- ✓ W rodzinach osób badanych członkowie palą papierosy (57,14%) i zdarza się, że nadużywają alkoholu (26,98%), co powoduje, że badani postrzegają to jako normę.

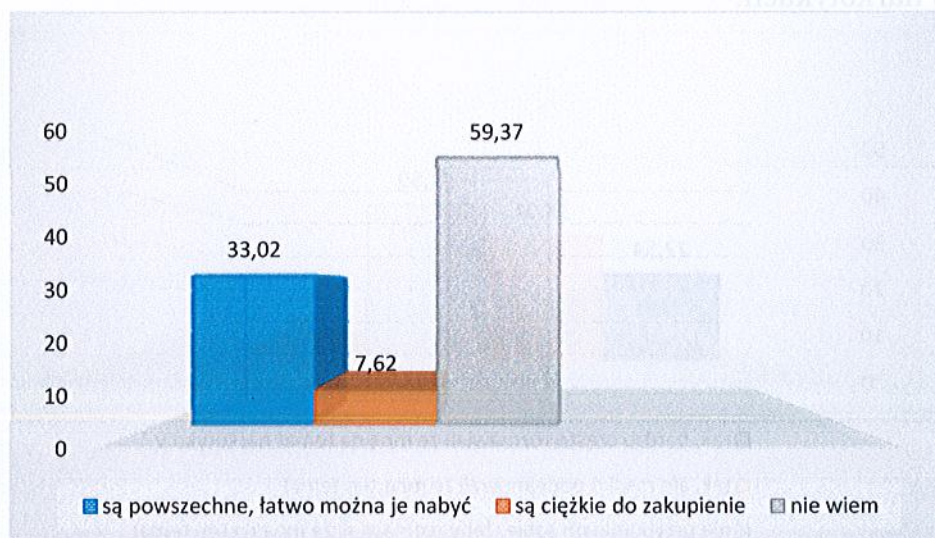

- ✓ Prawie połowa badanych przyznaje się, że w domach nie rozmawia się o narkotykach.

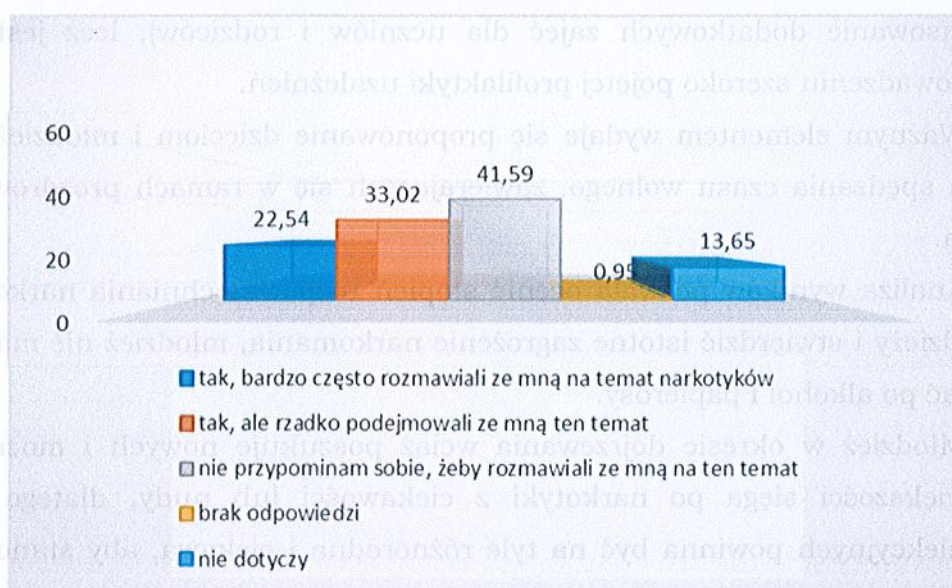
- ✓ Na pytanie „Jakim jesteś uczniem?” 53,65% odpowiada „przeciętnym”, 25,71% „wzorowym”, 11,75% „nie sprawiam problemów wychowawczych”, 6,67% „słabym”, a tylko 2,22% „słabym”.
- ✓ 30,16% deklaruje, że nie wagaruje, a 34,29% twierdzi że rzadko opuszcza szkołę natomiast 7,30% często opuszcza lekcje.
- ✓ Badani oceniają swoje relacje z innymi osobami jako dobre i bardzo dobre i rzadko bywają agresywni wobec innych.
- ✓ 25,40% badanych stwierdziło, iż otoczenie wywiera silny wpływ na ich postawy, a 38,41% określiło poziom tego wpływu jako raczej słaby.

- ✓ Ankietowani uczniowie szkół stwierdzili, iż już próbowali picia alkoholu (41,59%), palenia papierosów (19,37%). Jest to niepokojący wynik, wskazujący, iż uczniowie nie mają oporów przed sięganiem do tych używek.
- ✓ Młodzież szkolna najczęściej sięga po piwo (35,56%), a po wino (20,95%) i wódkę (29,52%).
- ✓ Aż 27,30% badanych, na pytanie, czy kiedykolwiek miała styczność z narkotykami odpowiada – tak, a aż 43,17% odpowiada, że zna osoby zażywające narkotyki i 15,87% deklaruje, że próbowało narkotyków.
- ✓ Wśród badanych najbardziej znana jest marihuana.
- ✓ Badani w większości sięgają po narkotyki z powodu nudy, ciekawości i namowy znajomych.
- ✓ 33,02% ankietowanych uważa, że narkotyki są powszechne i można je łatwo nabyć.

- ✓ 4,76% badanych sięga po narkotyki kilka razy w miesiącu, co weekend 1,59% a codziennie 0,32% natomiast większość ankietowanych 84,13% zadeklarowało że nie sięga po narkotyki.
- ✓ Ponad 90,48% badanych zna skutki zażywania narkotyków, a niecałe 8% nie wie jakie mogą być skutki ich zażywania. Jednak aż 58,10% badanych, na pytanie, czy w Twoim domu rodzice (opiekunowie) rozmawiali z Tobą o narkotykach odpowiada – tak, a aż 41,59% twierdzi, że nie przypomina sobie, żeby podejmowana była rozmowa na ten temat.

- ✓ Wiedzę na temat narkotyków badani pozyskują w szczególności od rodziców, kolegów, z internetu i ze szkoły.

- ✓ 29,52% ankietowanych na pytanie „Czy na terenie miasta organizowane są jakieś programy profilaktyczne przeciwdziałające narkomanii?” odpowiada – tak i uznaje je w 47,30% za skuteczne, a 39,05% za mało skuteczne.
- ✓ Pieniądze na narkotyki ankietowani pozyskują z kieszonkowego, pożyczając lub zarabia.
- ✓ Ponad 37,46% badanych ocenia swój stosunek do osób biorących narkotyki jako negatywny, a 56,83% nie zna takich osób.

Zjawisko narkomanii stanowi poważny problem społeczny w Polsce. Dotyczy wszystkich grup społecznych, bez względu na wiek, wykształcenie i status społeczny. Znaczna liczba nastolatków spożywa różne napoje alkoholowe, najczęściej piwo i wino. W świadomości młodzieży panuje mylny pogląd, że sporadyczne i krótkotrwałe zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia i nie jest szkodliwe dla zdrowia. Młodzież, będąc świadomym zagrożenia, jakie niesie zażywanie środków odurzających sięga po nie i jak twierdzi, robi to głównie z ciekawości. Marihuana jest najczęściej zażywanym narkotykiem wśród młodzieży. Należy łączyć działania wychowawcze i profilaktyczne, których celem jest propagowanie zdrowego stylu życia i objąć nimi również rodziny.

Realizacja programów profilaktycznych dostosowanych do grup wiekowych i prowadzonych systematycznie wydaje się być istotnym elementem w rozwijaniu świadomości młodzieży w zakresie negatywnych skutków używania środków

odurzających. Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach wiąże się z wydatkami finansowymi (zakup programów, przeszkolenie instruktorów, finansowanie dodatkowych zajęć dla uczniów i rodziców), lecz jest nieodzowne w prowadzeniu szeroko pojętej profilaktyki uzależnień.

Ważnym elementem wydaje się proponowanie dzieciom i młodzieży aktywnych form spędzania czasu wolnego, zawierających się w ramach prozdrowotnego stylu życia.

Analiza wyników pozwala ocenić stopień rozpowszechniania narkotyków wśród młodzieży i stwierdzić istotne zagrożenie narkomania, młodzież nie ma oporów, aby sięgać po alkohol i papierosy.

Młodzież w okresie dojrzewania wciąż poszukuje nowych i mocnych wrażeń, w większości sięga po narkotyki z ciekawości lub nudy, dlatego oferta zajęć pozalekcyjnych powinna być na tyle różnorodna i ciekawa, aby stanowiła ciekawą formę spędzania wolnego czasu.

VI. Zasoby instytucjonalne

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Miasta Białogard i zajmuje się realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej. Udziela pomocy rodzinom i osobom w szczególności z powodu: sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii i innych zdarzeń losowych, a w szczególności w sytuacji kryzysowej lub klęski żywiołowej.

2. Zespół doradczy do spraw przeciwdziałania narkomanii powołany zarządzeniem Nr 8/2014 Burmistrza Białogardu z dnia 10 lutego 2014 r., którego celem jest bieżąca wymiana informacji, inicjowanie działań i prac związanych z przeciwdziałaniem rozpowszechniania się zjawiska narkomanii na terenie Miasta Białogard oraz uzgadnianie działań związanych z szeroko

rozumianą profilaktyką narkotykową w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych znajdujących się na terenie Białogardu.

3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania związane z realizacją Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Komisja podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także wydaje opinie w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy, która stanowi warunek wydania zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej, związanej ze sprzedażą napojów alkoholowych.

4. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Białogardzie, której celem jest wykonywanie działalności leczniczej polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz promocji zdrowia na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, poprzez:

- realizowanie programów psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- udzielanie świadczeń zapobiegawczo – leczniczych i rehabilitacyjnych,

- prowadzenie działań konsultacyjno – edukacyjnych dla członków rodzin osób uzależnionych;
- wspieranie działań placówek podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji;
- współpraca z innymi placówkami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz grupami samopomocowymi.

5. Policja

a) **Specjalista ds. Prewencji Kryminalnej Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Białogardzie** realizuje zadania dotyczące:

- problematyki osób nieletnich;
- przemocy domowej (procedura "Niebieskiej Karty");
- przemoc wobec dzieci;
- alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień;
- bezdomności i żebractwa;
- ucieczek z domów;
- organizacji zajęć profilaktycznych z uczniami;
- inicjowania i udział w budowaniu lokalnych systemów przeciwdziałania zagrożenia bezpieczeństwa środowisk lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznej.

b) **Zespół do walki z Przestępczością Narkotykową** realizuje zadania takie jak:

- ustalanie i zatrzymywanie sprawców przestępstw w ramach prowadzonych form pracy operacyjnej;
- prowadzenie czynności operacyjno - rozpoznawczych zmierzających do ustalenia sprawców przestępstw narkotykowych;
- opracowywanie analiz i prognoz zagrożenia przestępczością narkotykową.

VII. Cele i kierunki działania

Program uwzględnia cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016- 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492). Główne działania zapisane w Narodowym Programie Zdrowia, do których w sposób szczególny odnoszą się postanowienia niniejszego Programu to:

- kształtowanie świadomości zdrowotnej i motywacji do dbania o zdrowie u dzieci i młodzieży szkolnej, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki używania substancji psychoaktywnych i ich negatywnych następstw;
- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym;
- prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych i ich negatywnych następstw;
- zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych;
- wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających i substancji psychotropowych
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich;
- inicjowanie, wspieranie i prowadzenie badań dotyczących problemów wynikających z używania środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużycia substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Miasta Białogard oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

- 1) ograniczenie szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem narkotyków;
- 2) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie spowodowanego nadużywaniem środków odurzających i substancji psychoaktywnych;

- 3) ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego związanych z używaniem narkotyków;
- 4) ograniczenie rozmiarów naruszeń prawa oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 5) propagowanie trwałej abstynencji wśród osób uzależnionych, w tym ich powrót do aktywnego życia społecznego i zawodowego.

Główne kierunki działania:

- 1) ograniczenie szkód zdrowotnych,
- 2) ograniczenie skutków zażywania narkotyków,
- 3) graniczenie rozmiarów naruszeń prawa,
- 4) propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.

VIII. Zadania programu

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmują one:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Sposób realizacji:

- 1) udzielanie porad indywidualnych i prowadzenie zajęć terapeutycznych w zakresie leczenia odwykowego wykraczające poza zakres świadczeń refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- 2) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, integrowanie ze środowiskiem lokalnym.

Monitoring realizacji zadania:

- 1) liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej,
- 2) liczba osób uczestniczących w terapii grupowej.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposób realizacji:

- 1) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) zakup świadczeń zdrowotnych nierefundowanych przez Narodowy Funduszu Zdrowia.

Monitoring realizacji zadania:

- 1) liczba osób zgłaszających się do Punktu,
- 2) liczba udzielonych świadczeń w Poradni Uzależnień,
- 3) liczba zawartych umów w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Sposób realizacji:

- 1) udzielanie informacji o dostępnych miejscach świadczących pomoc osobom uzależnionym,
- 2) organizowanie w szkołach programów profilaktycznych,
- 3) zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w zakresie wiedzy o zagrożeniach związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- 4) promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu.

Monitoring realizacji zadania:

- 1) liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych,
- 2) liczba przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Sposób realizacji:

- 1) przygotowanie informacji o możliwościach i rodzajach dostępnej pomocy dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin,
- 2) współpraca z instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania narkomanii,
- 3) promowanie zdrowego stylu życia poprzez zwiększenie oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 4) realizacja lokalnych przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia,
- 5) wspieranie wykonywania zadań wynikających z programu.

Monitoring realizacji zadania:

- 1) liczba podmiotów prowadzących przedsięwzięcia profilaktyczne,
- 2) liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach profilaktycznych,
- 3) liczba zwartych umów w ramach otwartego konkursu ofert.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposób realizacji:

- 1) diagnozowanie problemu narkomanii (nie rzadziej niż co cztery lata),
- 2) rozpoznanie sytuacji osób uzależnionych, którzy ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych.

Monitoring realizacji zadania:

- 1) opracowanie raportu z przeprowadzonej diagnozy,
- 2) liczba przyznanych świadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

IX. Koordynowanie, monitoring i finansowanie programu

Kontrolowanie zadań zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 – 2022 prowadzone będą poprzez:

- 1) sporządzanie raportów z wykonania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przez organ wykonawczy i przedkładanie go Radzie Miejskiej Białogardu do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy;
- 2) sporządzanie sprawozdań wewnętrznych przez właściwą komórkę organizacyjną Urzędu Miasta Białogard z wykonania budżetu w zakresie przeciwdziałania narkomanii i przekładanie ich Skarbnikowi Miasta Białogard;
- 3) przeprowadzanie nie rzadziej niż co 4 lata badań ankietowych przez Zespół doradczy ds. przeciwdziałania narkomanii działający przy Burmistrzu Białogardu;
- 4) nadzór nad realizacją umów sprawowany przez właściwą komórkę organizacyjną Urzędu Miasta Białogard.

Na podstawie art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wydatki na zadania zawarte w Programie klasyfikuje się w budżecie Miasta Białogard – dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii.